KUTSESTANDARD

Lümfiterapeut, tase 6

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid

Lümfiterapeut, tase 6 kutsestandard on tööturu nõudmistele vastavate koolituskavade ja õppeprogrammide koostamise ja isikute kompetentsuse hindamise alus.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Lümfiterapeut, tase 6	6

A-osa
KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Lümfiterapeut teeb manuaalset lümfimassaaži ja kompressioonravi ning nõustab klienti/patsienti, selgitades tursete tekkepõhjusi ja tutvustab tursete vähendamise võimalusi, arvestades meditsiinilist diagnoosi. Lümfiterapeudi töö eesmärk on kliendi/patsiendi füüsilise suutlikkuse säilitamine või taastamine, tervisehäirete ennetamine, organismi üldise vastupanuvõime tugevdamine ja hea enesetunde saavutamisele kaasaaitamine. Lümfiterapeudi töö eesmärgi saavutamiseks kasutab mitmesuguseid lümfiteraapia tehnikaid, sh kompressioonravi ja terapeutilisi harjutusi. Olulisel kohal lümfiterapeudi töös on keskendumine erinevatele näidustustele (lümfodünaamilised ja lümfostaatilised tursed). Lümfiterapeudi töö eesmärk on ka kliendi/patsiendi organismi häirunud funktsioonide taastamine ja tervisehäirete ennetamine. Lümfiterapeut valmistab ette töökoha, loob kontakti kliendi/patsiendiga, kogub anamneesi ja osutab lümfiterapeutilist ravi, kasutades korrektseid ja kohaseid töövõtteid ning järgides kutse-eetikat. Vajadusel soovitab pöörduda füsioterapeudi ja/või tervishoiutöötaja (nt perearst, taastusarst, onkoloog, veresoonte- või üldkirurg jt) poole. Vajalik on pidev erialane enesetäiendamine, võimaluse korral osaleb koolitajana konverentsidel, koolitustel ja teabepäevadel.
A.2 Tööosad
A.2.1 Klienditeenindus ja suhtlemine 2.1.1 Kliendi/patsiendi vastuvõtmine ja ärasaatmine. 2.1.2 Lümfiteraapia sisu tutvustamine. 2.1.3 Klientide/patsientide teenindamine. 2.1.4 Suhtlemine patsientide/klientidega. A.2.2 Töö dokumentide ja andmebaasiga 2.2.1 Töö dokumenteerimine. 2.2.2 Raamatupidamise korraldamine. 2.2.3 Korrektse erialaterminoloogia valdamine. 2.2.4 Kliendibaasi haldamine. A.2.3 Lümfiteraapia ja seda toetavad tegevused 2.3.1 Tööks ettevalmistumine (riietus, juuksed, küüned, hügieen, psühholoogiline valmisolek jm). 2.3.2 Töökeskkonna ja töövahendite ettevalmistamine. 2.3.3 Töökoha korrashoidmine. 2.3.4 Lümfiterapeutilise anamneesi kogumine, kliendi seisundi hindamine ning kliendi ettevalmistamine teraapiaks. 2.3.5 Positiivse õhkkonna loomine. 2.3.6 Lümfiteraapia planeerimine. 2.3.7 Lümfiteraapia tegemine. 2.3.8 Lümfiteraapia lõpetamine. 2.3.9 Osalemine rehabilitatsioonimeeskonna töös. 2.3.10. Lümfiteraapia tulemuste hindamine.

A.2.4 Nõustamine 2.4.1 Tervishoiutöötajate ja kolleegide nõustamine. 2.4.2 Kliendi/patsiendi nõustamine.
A.3 Töö keskkond ja eripära
Lümfiterapeudi töökeskkond peab olema ergonoomiline, puhas, valgustatud, õhutatud ja soe. Lümfiterapeudi töö eripära on vältimatu kehaline kontakt kliendiga/patsiendiga, mis loob delikaatse situatsiooni, kus klient/patsient peab tundma end turvaliselt. Lümfiterapeut töötab tervishoiuasutuses, kliendi/patsiendi kodus, spaakeskustes, erapraksises või mujal.
A.4 Töövahendid
Lümfiterapeut kasutab teraapia tegemisel massaažilauda, patju, tekke, linasid, talki, puhastusvahendeid jms ning lümfiterapeutilisi abivahendeid (nt kompressioontooted, pneumaatiline lümfimassaaziaparaat, kinesioteip jms).
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Lümfiterapeudi töö eeldab manuaalset võimekust, analüüsi- ja sünteesivõimet ning teenindusvalmidust. Lümfiterapeut on empaatiavõimeline, usaldusväärne, koostöövõimeline, kohanemisvõimeline, kõrge füüsilise ja vaimse pingetaluvusega. Lümfiterapeut on tähelepanelik ja delikaatne.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Tavaliselt on lümfiterapeut vähemalt keskhariduse baasil omandatud erialase haridusega massöör, füsioterapeut, tegevusterapeut või tervishoiutöötaja (muu meditsiinilise haridusega isik), kes on läbinud lümfimassaazi ja lümfiteraapia erikoolituse.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Lümfiterapeut.

B-osa
KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
6. taseme lümfiterapeudi kutse taotlemisel on nõutav kõigi kompetentside tõendamine.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Klienditeenindus ja suhtlemine	**EKR tase 6**
Tegevusnäitajad: 1. Võtab kliendi/patsiendi vastu, loob kliendile/patsiendile turvalise keskkonna ja tutvustab eelseisvat lümfiteraapia protseduuri. Pärast lümfiteraapia tegemist küsib tagasisidet ja huvitub kliendi/patsiendi seisundist. Selgitab kliendile/patsiendile järgmiste lümfiteraapiaseansside või muude teenuste vajadust. Lähtub eelkirjeldatud tegevustes klienditeeninduse heast tavast. 2. Tutvustab kliendile/patsiendile lümfiteraapiat ja selles kasutatavaid vahendeid või tooteid, kirjeldades nende sisu ja otstarvet. Vajadusel suunab kliendi/patsiendi edasi tootespetsialisti juurde. 3. Suhtleb klientidega/patsiendiga sõbralikult, lähtudes kutse-eetikast ning konfidentsiaalsusest. Mõistab ja arvestab kultuuride mitmekesisust ja on salliv. Väljendab ennast selgelt ja arusaadavalt. Lahendab delikaatselt konfliktsituatsioonid ja kuulab kliendi/patsiendi arvamust. 4. Vajadusel soovitab pöörduda patsiendil/kliendil psühholoogi, psühhoterapeudi või muu spetsialisti (nt onkoloog, taastusarst, tegevusterapeut, füsioterapeut jt) juurde, kasutades sobivaid suhtlemistehnikaid.	
B.2.2 Töö dokumentide ja andmebaasiga	**EKR tase 5**
Tegevusnäitajad: 1. Dokumenteerib korrektselt ja arusaadavalt kliendi/patsiendiga tehtud töö, lähtudes kehtivatest andmekaitsenõuetest ja valdkonnaga seonduvatest õigusaktidest.	

2. Korraldab oma raamatupidamist, lähtudes õigusaktidest ja raamatupidamise heast tavast. 3. Valdab korrektset erialast terminoloogiat. 4. Haldab kliendibaase, arvestades kehtivaid andmekaitsenõudeid.

B.2.3 Lümfiteraapia ja seda toetavad tegevused	**EKR tase 6**
Tegevusnäitajad: 1. Tööks ettevalmistumisel lähtub lümfiterapeut hügieeninõuetest ja eriala eetikast (riietus, juuksed, küüned, hügieen, psühholoogiline valmisolek teenuse osutamiseks ning kliendiga suhtlemiseks jm). 2. Valmistab ette tööruumi ja lümfimassaažiseadmed ning töövahendid (õhk, temperatuur, ruumi ja vahendite hügieen, valgustus, muusika, laud, matt, padjad, rullid, linad, rätikud, aluspaber, desinfitseerivad vahendid, pesemisvahendid, kreemid, talgid jm), lähtudes kabinetile esitatavatest tervisekaitse ja ergonoomika nõuetest. 3. Töökoha korrashoidmisel lähtub tööohutusest, ergonoomikast ja hügieeninõuetest. Korrastab ruumi enne ja pärast lümfiteraapiaseanssi. 4. Selgitab välja kliendi/patsiendi pöördumise põhjuse, ootused ja võimalikud terviseriskid. Kasutab teabe kogumiseks anamneesiküsimustikku, arsti ettekirjutust ja/või küsitleb klienti. Valib sobivad lümfiteraapiavõtted ning toetavad vahendid ja selgitab kliendile valitud lähenemist, lähtudes näidustustest ja vastunäidustustest. Terviseriski olemasolu korral soovitab teisi võimalusi või pöördumist tervishoiutöötaja poole. Lümfiteraapia tegemisest keeldumise korral põhjendab oma otsust kliendile/patsiendile. 5. Loob positiivse tööõhkkonna. 6. Lähtudes lümfiterapeutilisest anamneesist ja kliendi/patsiendi probleemist püstitab lümfiterapeut lümfiteraapia eesmärgi, valib sobivad lümfiteraapiavõtted, vahendid (nt sidumisvahendid, kreemid jm) ning võtete rakendamise ajalise kestvuse. Teavitab klienti/patsienti võtete otsestest ja kaudsetest toimetest. 7. Teeb lümfiteraapiat, lähtudes koostatud plaanist. Suhtleb kliendiga/patsiendiga tagasiside saamiseks, rakendab ergonoomilisi tehnikaid, abistab klienti kehaasendi muutmisel, kasutab töövahendeid vastavalt vajadusele. 8. Teavitab klienti/patsienti lümfiteraapia lõppemisest ja võimalikust ortostaatilisest reaktsioonist (kukkumisoht), vajadusel abistab klienti/patsienti massaažilaualt/matilt tõusmisel. Teavitab klienti/patsienti võimalikest lümfiteraapiajärgsetest füüsilistest ja psüühilistest muutustest organismis (nt unisus, peavalu, vedelikupuuduse oht jm). Kompressioonravi korral annab juhised käitumiseks võimalike kõrvalmõjude tekkimisel. Annab soovitusi eneseabiks ja vajadusel soovitab kliendil/patsiendil pöörduda füsioterapeudi või tervishoiutöötaja (näit onkoloogi, taastusarsti jt) poole; 9. Vajadusel tegutseb rehabilitatsioonimeeskonnas. 10. Hindab lümfiteraapia tulemusi, lähtudes püstitatud eesmärgist.	

B.2.4 Nõustamine ja koolitamine	**EKR tase 6**
Tegevusnäitajad: 1. Vajadusel nõustab ja juhendab tervishoiutöötajaid, kolleege, lümfimassööre, praktikante, kasutades sobivaid meetodeid. 2. Nõustab klienti/patsienti lümfiteraapiajärgse režiimi osas (nt nahahooldus, füüsiline aktiivsus, valu, vedeliku tarbimine, toitumine jm).	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.5 Lümfiterapeut, tase 6 kutset läbiv kompetents	**EKR tase 6**
Tegevusnäitajad: 1. Suhtleb klientidega/patsientidega sõbralikult, lähtudes kutse-eetikast ning konfidentsiaalsuse põhimõtetest. Mõistab ja arvestab kultuuride mitmekesisust ja on salliv. Väljendab ennast selgelt ja arusaadavalt. Lahendab delikaatselt konfliktsituatsioonid. Kuulab klienti/patsienti tähelepanelikult. Kasutab korrektset erialast terminoloogiat ja edastab info kliendile/patsiendile kergesti ja arusaadavalt. 2. Kasutab oma töös eesti keelt tasemel B2 ja ühte võõrkeelt tasemel A2 (vt lisa 1). 3. Tegeleb süstemaatilise ja regulaarse enesetäiendamisega. On kursis erialaste tõenduspõhiste arengutega. Täiendab tööalaseid teadmisi läbi pideva professionaalse arengu. Loeb analüüsivalt erialast teaduslikku kirjandust. 4. Kasutab tõenduspõhiseid teadmisi lümfiteraapiast ja rakendab neid praktilises tegevuses. 5. Planeerib oma aega, töötab süsteemselt ja organiseeritult. Järgib juhendeid ja protseduure. 6. Oma tegevuses on suunatud kliendi vaimse, emotsionaalse ja füüsilise tasakaalu saavutamisele ja säilitamisele. 7. Järgib keskkonnaohutusnõudeid. 8. Arendab ja leiab toimivaid lahendusi kutsealastele probleemidele ning prognoosib nende mõjusid.	

9. On kursis ja vajadusel teeb koostööd kodumaiste ning rahvusvaheliste erialaorganisatsioonidega. 10. Vajadusel annab esmaabi. 11. Kasutab oma töös arvutit tasemel AO moodulid 1–7 ja moodul 12 (vt lisa 2). 12. Järgib oma töös kutsealaga seonduvaid õigusakte. 13. Järgib oma töös kutse-eetikat (vt lisa 3).
Teadmised: 1. Lümfiteraapia – kõrgtase. 2. Kompressioonravi – kõrgtase. 3. Nahahooldus – kesktase. 4. Kinesioteipimine – algtase. 5. Kinesioloogiline lümfiteipimine – kõrgtase. 6. Kliendi seisundi hindamine, sh tugiliikumiselundkonna testimine ja kliendi uurimise meetodid – kesktase. 7. Anatoomia ja füsioloogia – kõrgtase. 8. Ravimiõpetus – algtase. 9. Haigusõpetus – kesktase. 10. Erialane terminoloogia. 11. Biomehhaanika, kinesioloogia – kesktase. 12. Füsioteraapia turseravis – kesktase. 13. Inimese ealised ja arengulised iseärasused – kesktase. 14. Kliiniline mõtlemine 15. Suhtlemispsühholoogia – kesktase. 16. Majandus ja ettevõtlus – algtase.
TEADMISTE JA OSKUSTE TASEME KIRJELDUS: Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste töövõtete valdamine. Kesktase – mõistete ja faktide tõlgendamine ja võrdlemine, seoste loomine; mitmekesiste töövõtete valdamine. Kõrgtase – analüüsimine seostatud faktide alusel, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; mitmekesiste keerukate töövõtete valdamine.

C-osa
ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	05-29052014-9.1.2/5k
2. Kutsestandardi koostajad	Annika Albert-Aksjonov, Eesti Taastusarstide Selts Laivi Toots, MTÜ Eesti Lümfiteraapia Liit Raili Raik, OÜ Lümfra Reio Vilipuu, Ida-Tallinna Keskhaigla
3. Kutsestandardi kinnitaja	Tervishoiu ja Sotsiaaltöö Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	20
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	29.05.2014
6. Kutsestandard kehtib kuni	01.05.2019
7. Kutsestandardi versiooni number	5
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	3255 Abifüsioterapeudid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	6
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Lymph massage therapist, level 6
Soome keeles	Lymfaterapeutti
C.3 Lisad	

Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused
Lisa 2 Arvuti kasutamise oskused
Lisa 3 Kutse-eetika